

Jaunuolių dienos centro

Paslaugų gavėjo

Teisių ir pareigų chartija

(parengta pagal JT neįgaliųjų teisių konvenciją)

Lengvai skaitomą tekstą parašė

Jaunuolių dienos centro darbuotojai

2024 metais Panevėžyje.

TURINYS

Lygybė ir nediskriminavimas.....	3
Visuomenės švietimas.....	4
Prieinamumas.....	5
Teisė į gyvybę.....	6
Lygybė prieš įstatymą.....	7
Asmens laisvė ir saugumas.....	8
Laisvė nebūti išnaudojamam, nepatirti smurto ir prievartos.....	9
Asmens neliečiamumo apsauga.....	10
Gyvenimas savarankiškai ir įtrauktis į bendruomenę.....	11
Saviraiškos laisvė ir laisvė reikšti nuomonę, galimybė gauti informaciją.....	12
Privataus gyvenimo neliečiamumas.....	13
Būsto ir šeimos neliečiamumas.....	14
Švietimas.....	15

Sveikata.....	16
Darbas ir užimtumas.....	17
Pakankamas gyvenimo lygis ir socialinė apsauga.....	18
Dalyvavimas kultūriniame gyvenime, aktyvus poilsis, laisvalaikis ir sportas.....	19
Dėl teisių pažeidimo Tu visada gali kreiptis pagalbos.....	20

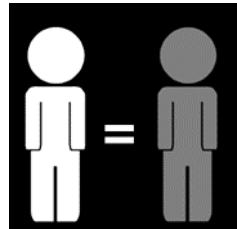
Lygybė ir nediskriminavimas

Teisė:

Esu toks pat žmogus,
kaip ir visi žmonės.

Pareiga:

Aš turiu pareigą:
gerbti kitus žmones,
būti mandagiu su kitais žmonėmis,
būti sąžiningu su kitais žmonėmis.

Visuomenės švietimas

Teisė:

Aš dalyvauju visuomenės gyvenime.

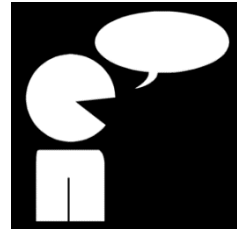
Tada kiti žmonės pamato
mano stiprybes.

Tada kiti žmonės pamato
mano galimybes.

Tada kiti žmonės pamato
mano gebėjimus.

Aš turiu teisę drąsiai kalbėti
apie savo negalią.

Aš turiu teisę parodyti savo
silpnybes ir stiprybes.

Pareiga:

Aš turiu pareigą dalyvauti
visuomenės gyvenime.

Prieinamumas

Teisė:

Aš turiu teisę laisvai patekti visur,
kur noriu.

Aš turiu teisę gauti
suprantamai užrašytą informaciją.

Pareiga:

Aš turiu pareigą prašyti pagalbos,
jeigu man reikia.

Žinau, kad negalima naudotis
savo negalia.

Teisė į gyvybę

Teisė:

Aš turiu teisę gyventi.

Pareiga:

Aš turiu pareigą saugoti
savo sveikatą.

Aš turiu pareigą rūpintis savimi.

Lygybė prieš įstatymą

Teisė:

Aš turiu teisę prašyti
teisininko pagalbos.

Pareiga:

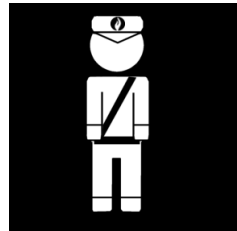
Aš turiu pareigą
laikytis tokių pat taisyklių,
kaip ir kiti žmonės.

Asmens laisvė ir saugumas

Teisė:

Manęs niekas negali bausti
be priežasties.

Pareiga:

Aš turiu pareigą pasakyti,
jeigu jaučiuosi nesaugiai.

Laisvė nebūti išnaudojamam.

Laisvė nepatirti smurto ir prievartos

Teisė:

Aš turiu teisę būti gerbiamas.

Manęs niekas negali liesti,
jeigu aš to nenoriu.

Pareiga:

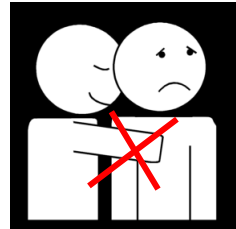
Aš negaliu liesti kito žmogaus
jeigu jis to nenori.

Asmens neliečiamumo apsauga

Teisė:

Aš turiu teisę būti gerbiamas.
Manęs niekas negali liesti,
jeigu aš to nenoriu.

Pareiga:

Aš negaliu liesti kito žmogaus
jeigu jis to nenori.

Savarankiškas gyvenimas.

Dalyvavimas bendruomenės veikloje

Teisė:

Aš turiu teisę gyventi ten,
kur noriu.

Aš turiu teisę gyventi
su kuo noriu.

Aš turiu teisę
gauti paslaugas.

Pareiga:

Aš turiu pareigą švarinti
savo būstą.

Aš turiu pareigą prašyti paslaugos,
jeigu man sunku
pačiam tvarkyti reikalus.

Nuomonės ir saviraiškos laisvė.

Galimybė gauti informaciją

Teisė:

Aš turiu teisę pasakyti ką galvoju.

Aš turiu teisę bendrauti su
kitais žmonėmis
socialiniuose tinkluose.

Pareiga:

Aš turiu pareigą būti mandagus.

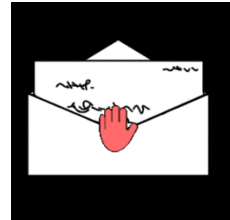
Mano žodžiai neturi skaudinti
kitų žmonių.

Privataus gyvenimo neliečiamumas

Teisė:

Aš turiu teisę neleisti kitiems žmonėms
įeiti į mano namus,
jeigu aš to nenoriu.
Niekas negali skaityti mano laiškų
jeigu aš to nenoriu.

Pareiga:

Aš neinu į kitų žmonių namus,
jeigu jie to nenori.
Aš neskaitau kitiems žmonėms
skirtų laiškų.

Būsto ir šeimos neliečiamumas

Teisė:

Aš turiu teisę susituokti.

Aš turiu teisę auginti savo vaikus.

Aš turiu teisę gyventi savo šeimoje.

Pareiga:

Aš turiu pareigą
gebėti gyventi savarankiškai,
be kitų pagalbos,
jei noriu sukurti savo šeimą.

Aš turiu pareigą ieškoti patarimų,
kaip rūpintis savo vaiku.

Aš turiu pareigą ieškoti patarimų,
kaip rūpintis savo šeima.

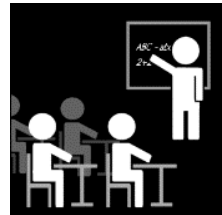
Švietimas

Teisė:

Aš turiu teisę mokytis visą gyvenimą.

Pareiga:

Aš turiu pareigą nuolat mokytis
ir tobulėti.

Darbas ir užimtumas

Teisė:

Aš turiu teisę dirbti.

Aš turiu teisę pasirinkti
ką noriu dirbti.

Pareiga:

Aš turiu pareigą laikytis darbo taisyklių.

Aš turiu pareigą
atlikti savo darbą taip gerai,
kaip galiu.

Aš turiu pareigą būti mandagus
su kitais dirbančiais asmenimis.

Pakankamos pajamos.

Socialinė apsauga

Teisė:

Aš turiu teisę gauti savo pinigus.

Aš turiu teisę naudoti savo pinigus
savo poreikiams.

Pareiga:

Aš turiu pareigą prisidėti
prie šeimos išlaidų.

Aš turiu pareigą nešvaistyti pinigų.

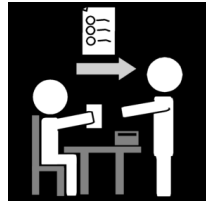
Dalyvavimas politiniame gyvenime

Teisė:

Aš turiu teisę dalyvauti rinkimuose.

Aš turiu teisę balsuoti.

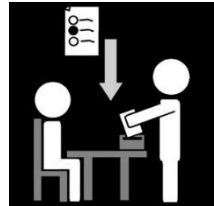
Aš turiu teisę būti išrinktas rinkimuose.

Pareiga:

Aš turiu pareigą
daugiau sužinoti apie tuos žmones,
už kuriuos balsuosiu.

Aš turiu pareigą nutarti už ką balsuosiu.

Dalyvavimas visuomenės gyvenime

Teisė:

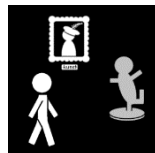
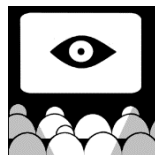
Aš turiu teisę eiti į teatrą.

Aš turiu teisę eiti į kiną.

Aš turiu teisę eiti į muziejų.

Aš turiu teisę eiti į biblioteką.

Aš turiu teisę sportuoti ir
dalyvauti varžybose.

Pareiga:

Aš turiu pareigą būti mandagus.

Aš turiu pareigą
laikytis visiems žmonėms
nustatytų taisyklių.

Dėl teisių pažeidimo

Tu visada gali kreiptis į:

Jaunuolių dienos centrą.

Internete rasi čia www.pjdc.lt

Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių
bendriją „Viltis“.

Internete rasi čia <http://www.viltis.lt/lt/>

Lietuvos neįgaliųjų forumą.

Internete rasi čia <http://lnf.lt/>

Lietuvos Respublikos seimo

Neįgaliųjų teisių komisiją.

Internete rasi čia

[http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=1657
9&p_k=1](http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=16579&p_k=1)

